

zanika pojav in delovanje komunistov v naši ožji domovini. Piše namreč (8. oktobra) o komunizmu kot o »pošasti, ki je nikjer ni.« Ko so bili JNS-arji na vladi, so se te »pošasti« zelo bali ter jo preganjali tudi tamkaj, kjer je v resnici ni bilo. Kdor se je drznil le z rahlo besedico obsoditi jenesarski teror, je bil preganjan kot komunist, kot revolucionar, kot protidržaven element. Sedaj pa, ko so Jenesarji pahnjeni s svojih stolčkov, na katerih so upali večno sedeti, so naenkrat vsi komunisti izginili. Pa niso izginili. Ako bi njih ne bilo, bi se Jenesarji ne mogli z njimi vezati. Opažati pa je po raznih občinah naše domovine, kako slovenski liberalizem (gosposki in kmetijski) prijateljsko stiska roke z marksizmom in komunizmom. Ali je to »slepomišenje s komunizmom«, kakor se »Domovina« izraža? Pa ne bo Jenesarjem to nič hasnilo. Naš kmet, obrtnik in delavec je spregledal to protiljudsko igro. In zato bo kot rezultat takih skupnih list pri občinskih volitvah ostala Jenesarjem »slepa miš«!

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrija zaenkrat rešena more fašističnih organizacij. Avstrija je trpela že leta radi groženj ter vseh raznih neprilik, katere so povzročale vladam ohorožene fašistične organizacije, med katerimi je bil Heimwehr na prvem mestu. V zadnjem času pa je spor med vlado dr. Schuschnigga in voditelji Heimwehra se tako poglobil, da je šlo enemu ali drugemu za biti ter nebiti. Kot zmagovalka je izšla vlada, ki je z veljavo od 10. oktobra t. l. razpustila Heimwehr in dve drugi organizaciji preideta v milico, ki je pod vojaškim nadzorstvom. Radi razpusta Heimwehra so prvotno odstopili trije ministri, ki so imeli zveze z razpuščenimi organizacijami. Ko pa je vlada izrekla razpuščenim fašističnim udruženjem zahvalo za njihovo požrtvovalnost in sodelovanje pri zgraditvi nove države, je trojica ministrov v ostavki na predlog kanclerja g. dr. Schuschnigga bila od predsednika države zopet imenovana za ministre. Razpust fašističnih organizacij je zadel na obče odobravanje, saj je obstojala že največja nevarnost, da začnejo heimwehrovski pristaši majorja Feja in kneza Starhemberga med seboj oborožene spopade, ki bi se lahko pretvorili v državljansko vojno.

Smrt madžarskega ministrskega predsednika. Dne 6. oktobra je umrl v zdravilišču Nymphenburg v okolici Monakovega na Bavarskem v starosti 50 let madžarski ministrski predsednik Julij Gömbös. Truplo so prepeljali 8. oktobra v Budimpešto, kjer je bilo položeno na mrtvaški oder v slavnostni dvorani parlamenta. Gömbösa so pokopali z vsemi vojaškimi častmi na državne stroške. Rajni je bil po poklicu vojak v činu generala in v povojni Madžarski eden največjih državnikov, ki je pridobil svoji domovini velik ugled. Radi smrti predsednika vlade je odstopila cela vlada. Državni upravitelj admiral Horthy je poveril sedajni vladi s kmetijskim ministrom Daranyjem na čelu vodstvo tekočih državnih poslov, dokler ne bo sestavljena nova vlada.

Zahteve Poljske po kolonijah. Poljska vlada stopa v zadnjem času vedno bolj v

ospredje z zahtev po kolonijah. Poljska je že stavila tozadevne zahteve Društvu narodov iz naslednjih tehtnih vzrokov: 1. Poljski primanjkuje sirovin, kar ji onemogoča izvedbo postopne industrijalizacije države in zaposlitev brezposelnega delavstva. 2. Naravni prirastek poljskega prebivalstva je največji v celi Evropi. 3. Na Poljskem je 80.000 židov odveč in to radi pomanjkljivega naseljevanja židovskega plemena v Palestini.

Boj med fašizmom in komunizmom v Londonu. V angleški prestolnici je izbruhnil odkrit boj med fašisti in komunisti. Eden drugemu skušajo onemogočiti shode ter javne nastope. Prišlo je že večkrat do krvavih spopadov, ki so zahtevali nekaj mrtvih ter ranjenih. Za preprečevanje neredov ima obilo posla policija. Kakor je videti, je vlada bolj na strani komunistične stranke in grozi fašistom za slučaje nadaljevanja demonstracij z razpustom organizacije črnih srajc.

Razvoj dogodkov v Španiji na strani zmagovito prodirajočih nacionalistov in rdečih vladinovcev. Nacionalistične čete so porazile rdečo milico pri Casares. Rdeči miličniki so imeli občutne zgube. Pri mestu Toledo so nacionalistične čete skupine Huental po srditih bojih zavzele Portiello in Santa Cruz. Zapadno od Madrida in južno od Guadarrama fronte napreduje prodiranje nacionalističnega generala Mole proti postojankam rdečih. Zelo počasi in trdovratno se razvija bojno gibanje pri mestu Bilbao na severu. Rdeča vlada v Madridu je obljubila za utrditev prestolnice 5 milijonov pezet. Miličniki vršijo utrjevalna dela z mrzlično naglico. Izpraznitev Madrida se nadaljuje. V prvi vrsti zapuščajo mesto ženske ter otroci, da bo odpadlo več živil na branitelje. Najnovejša poročila iz Madrida trdijo, da vedno bolj napreduje boljše vizacija na strani vlade borečih se rdečih čet. Vojni minister je izdal povelje, po katerem morajo čete pozdravljati po komunističnem običaju s stisnjeno pestjo. Madridski sovjetski poslanik Rosenberg je sporočil rdeči vladi, da so se odločile ruske strokovne organizacije, da bodo one financirale zdravljenje ranjencev v pokrajinah,

katere še drže zasedene vladne čete. Cisto nepričakovano je zadela 8. t. m. javnost vest, da je sov. Rusija odpovedala svoje sodelovanje v londonskem odboru za nevmešavanje v dogodke v Španiji. Če bo Rusija vztrajala na svojem stališču, pride lahko do hudih mednarodnih zapletljajev. — Madridska vlada je prejela 8. t. m. od poveljstva uporniških čet svarilo, naj opusti obrambo glavnega mesta Madrida. Uporniki pripravljajo splošen napad na Madrid vseh sil na suhem in iz zraka in ne bodo poznali za slučaj, da se mesto ne preda, nobenega usmiljenja ter prizanesljivosti. Položaj madridske vlade je naravnost obupen, ker je odpor rdečih miličnikov zelo slab. Po španskih vodah križari več ruskih parnikov, na katere se bo vkrcala madridska vlada tik pred padcem Madrida. — Od upornikov oblegani Madrid je bil 10. t. m. z zavzetjem proge iz Madrida v Saragosso in Albacete odrezan od železniškega prometa in navezan samo na cestni promet. Uporniki so se polastili že tudi električne centrale, ki je oskrbovala Madrid z lučjo. Po tem zavzetju bo ostalo oblegano prestolno mesto brez luči.

Junaški branilci španskega mesta Oviedo. Poročali smo že, kako so uporniški kadeti z največjo hrabrostjo branili na pol razdejano staro davno trdnjavo Alcazar, ki je bila stoletja ponos mesta Toledo, dokler ni prišla odpomoč in oprostitve. Enako kakor kadetom v Alcazarju se godi sedaj že 85 dni 2000 branilcem mesta Oviedo, ki je prestolnica pokrajine Asturija. Razvaline mesta branijo uporniki napram vladnim četam iz Madrida, ki skušajo zavzeti s pomočjo oklopnih avtomobilov. Velik del upornikov, ki odbijajo napade na mesto s treh točk, se je zabarikadiriral v gotski katedrali in odbija oblegovalce s strojnicami, ki sipajo smrt na napadalce s stolpa. Doselej se je branilec posrečilo, zavrniti vse večje poizkuse dinamičnih napadov vladnih čet. Kakor v Alcazarju, je tudi v Oviedu življenje 2000 branilcev odvisno od pomoči upornikov, ki so na potu, da osvobodijo obleganec z 2000 Maročani, z nekaj tujskimi legijami in z izbranimi četami civilne garde.

Pribečevičeve misli pred smrtjo. Svetozar Pribečevič, vodja demokratov v naši državi, je pretekli mesec umrl v Pragi. Imel je tuberkulozo in raka na pljučih. Ob njegovi smrti postelji je tudi bil dr. Ivo Orlič, voditelj bivših samostojnih demokratov na Sušaku. Ko se je vrnil iz Prage na Sušak, je dal v časnik naslednjo izjavo: »Pokojni Pribečevič se je v svoji bolezni zanimal za vse, tudi za dogodke v Španiji. Njegove simpatije so vedno bile na strani vlade. Večkrat je zahteval, naj mu prečitam časniška poročila iz Španije. Ko sem mu nekega dne prečital, da je padel San Sebastian, je bil zelo žalosten.« Na španskem so pristaši vlade uganjali strahovita zločinstva zlasti proti katoliški cerkvi in njenim duhovnikom in redovnikom, pa tudi proti

veri zvestim laikom. Pribečevičeve simpatije pa so bile na strani te vlade.

Olimpijski zmagovalc — dober katoličan. Pri olimpijskih igrah v Berlinu, ki so se vršile letos, je Amerikanec Metcolfe kot brzo-tekač dosegel rekord ter zasedel pri nagradi eno prvih mest. Po svoji zmagi je izjavil novinarjem: »Vse časti in vsa odlikovanja, ki sem jih prejel kot brzo-tekač, se ne dajo primerjati s srečo, ki sem jo občutil, ko sem postal katoličan. Katolicizem mi je odprl oči. Dal mi je novo življenjsko veselje, tolažbo in moč. V športu in učenju, v svojem telesnem in duševnem delu se naslanjam na molitev.« Odlični mladi mož: vrl športnik: in vrl katoličan. Iz katoliške vere črpa tisto notranjo disciplino, ki je potrebna pravemu športniku.

Jezuit — član Mednarodnega urada dela v Ženevi. V Ženevi je Zvezi narodov pridružena mednarodna organizacija dela, ki ji je namen, da preučuje delovne razmere po vsem svetu ter da povsod va-

Napolj storjeno delo-ves trud zaman!

Frosim, dajte mi platna za posteljno perilo — ali najboljšo vrsto!

Milo rabim, je lahko tudi cenejše vrste — moram varčevati!

Zakaj ni moje perilo tako lepo kakor moje prijateljice!

Napačno je varčevali pri milu — na škodo perila. Manj vredna mila škodujejo tkaninam. Samo zares dobro jedrnató milo pere perilo temeljito in prizanesljivo!

SCHICHTOVO MILO JELEN

varuje perilo

ZA NAMAKANJE ZENSKA HVALA!

ruje in brani delavske interese. Nedavno je francoska vlada imenovala za člana tega velevažnega urada francoskega jezuita Alberta Leroy. Ta pater je znan kot velik sociološki učenjak in praktičen branilec delavskih interesov. S tem je dejansko dokazano, da so katoliška načela umestna, potrebna in plodonosna tudi na socialnem in gospodarskem polju. Pri nas pa je svoj čas JNS, v kateri so zbrani bivši demokrati in kmetijci, stavila v parlamentu predlog, da se jezuitje izzenejo in internirajo na otok Vis.

Duhovnik — slepec. Namreč telesno slep. To je duhovnik Filip Graty, ki je bil 44 let nameščen kot dušni pastir na katoliški župniji blizu angleškega glavnega mesta Londona. Pred 36 leti je oslepel. Ko ga je zadela ta strahoviti udarec, ni obupal, niti se ni udal brezdelju. Ostal je na svoji župniji. Sv. Oče mu je dovolil, da sme kljub svoji slepoti maševati ter tudi opravljati druge posle dušno-pastirske službe. Zdaj je radi starosti stopil v zašluženi pokoj. Zanimivo je, da je tudi njegov brat slep in tudi duhovnik.

smrt. Rajni zapušča šest nepreskrbljenih otrok.

Žrtev kolesarske nepreviđnosti. Gospa Ana Binelova, žena davčnega poduradnika, je šla iz Gornjega Grisa na Spodnji Gris in je morala mimo obmejnega mosta preko Mure pri Gornji Radgoni. Ko je šla ob strani ceste, je pridrvel po cesti kolesar, ki je imel na kolesu še enega tovariša. Zaletel se je v gospo, jo podrl, padel na njo in si je reva zlomila nogo. Poškodovano so prepeljali v bolnico v Radgono.

Povožen od avtomobila. Pri krčmi Bortolen v Rogatcu je povozil neki avtomobilist Vinka Čonča, 43letnega dninarja iz Cerovca. Čonču je počila lobanja, zlomljenih ima več rebrov in poškodovane roke.

Posestnik ob konja in voz. Skozi gozd in tik nad prepadom pelje na Libelskem vrhu cesta. Hlapec Bernard Bobik, uslužben pri posestniku Alojziju Muzeju, je zvrnil z lesom naložen dvovprežni voz v zgoraj omenjeno globino. En konj se je ubil, drugi poškodoval, voz je razbit in gospodar Muzej ima škodo 10.000 Din.

V zadnjem trenutku rešeni prestrašne smrti v ognju. V noči je izbruhnil požar v hiši posestnika Ivana Bartola v Dragi pri Čabru. Na podstrešju je spal 14letni sin Ludvik, katerega so prebudile mučne sanje iz spanja. Ko se je predramil, je opazil, da je vsa hiša v ognju. Stekel je v pritličje, kjer je zbudil domače, odprl je vežna vrata in še tekel ves opečen k sosedom. Bartolovi so si rešili v zadnjem trenutku golo življenje, za katerega gre zahvala junaškemu fantu, ki se sedaj zdravi radi opeklin v ljubljanski bolnici.

Nevarno povozen voznik. V Spod. Duplah pri Kranju je povozil ljubljanski avtomobilist 55letnega hlapca Jožefa Vogelnika iz Bistrice pri Bledu. Vogelnik ima zlomljeno nogo ter razne druge poškodbe. Poškodovanega so spravili v ljubljansko bolnico.

Gospod. poslopje zgorelo. V Plitvici pri Apačah je zgorelo gospodarsko poslopje posestniku Jožefu Brunčiču z vsemi spravljanimi pridelki.

Podstrešje je uničil zadnji nedeljni večer ogenj na Filipovem dvorcu v Ljubljani v Stritarjevi ulici 9. Škoda znaša 10 tisoč Din. Ogenj je nastal, ker je neka stranika zakurila v peči, ki je stala preblizu lesene stene.

Razne novice.

Zakasnele lastavice prehitel prezgodnji sneg. Med raznimi drugimi nadlogami, katere je povzročil letošnji mnogo prezgodnji sneg, je tudi ta, da je pričetek

nika je zaključila slavlje, kakoršnega še ni doživel Sv. Križ.

G. kanonik se je rodil 2. oktobra 1867 v Zrkovcah pri Mariboru. Po dovršenih gimnazijskih in bogoslovnih študijah v Mariboru je kaplanoval pri Sv. Križu, v Ljutomeru, in se je po kratki beneficiatski službi v Ptujju vrnil k Sv. Križu na Murskem polju kot dosmrten dušni pastir.

Cvet njegovega prosvetnega dela je služba božja. Ta se pri njem jasno in glasno oblikuje v skrbi za lepoto božjega hrama in v skrbi za duhovniški naraščaj.

G. kanonik je sicer že daleč na svoji življenjski stezi, a še žari za prosvetno delo v Slomšekovi dvorani, pri čemur mu je 13 let desna roka načrtni kulturonošec kaplan Maks Ašič.

V socialnem oziru se g. kanonik ognjevito zavzema za vsako dobrobit svojega ljudstva v občini in v celem okraju, mirno počivajoč na rokah božje previdnosti.

Ko gospoda gledaš, ni opustošen vrt, ni in nikdar ne bo preklan muropoljski hrast — je in ostane ponos Murskega polja!

Nesreče.

Pri padcu iz višine III. nadstropja se le lažje poškodovala. V Studencih pri Mariboru v Krekovi ulici se je mudila pri sorodnikih petletna Zlata Šišek. Otrok je gledal zvečer skozi okno podstrešnega stanovanja letos toliko zgodnje snežinke. Kar naenkrat se je okno odprlo in deklica je padla na cesto z višine tretjega nadstropja. Revico so prepeljali koj v bolnico, kjer so še drugi dan po nesreči ugotovili le lažje notrajne poškodbe.

Smrtna nesreča družinskega očeta. Iz gozda posestnice Roze Podlesnikove na Janževem vrhu pri Ribnici na Pohorju so po drči spuščali s hraba v dolino hlobo. Pri tem delu je imel opravka 43letni dirvar Jurij Jamnikar. Ker zvečer Jamnikarja ni bilo domov, ga je šel iskat 14letni sin. Našel ga je v dolini, kjer je ležal med hlobo, ki so ga po nesreči stisnili na

NOVICE

Osebne vesti.

SKOF INSTALIRAL ČASTNEGA KANONIKA J. WEINLA.

Letos 1. avgusta je bil izročeni g. konzistorijalnemu svetniku in dekanu Josipu Weixlu dekret, s katerim ga je imenoval lavantinski vladika za častnega kanonika. V ponedeljek 5. oktobra je prevzvišeni sam izvršil instalacijo. Na predvečer instalacije se je zbrala pred župniščem pri Sv. Križu na Murskem polju lepa množica. Nastopila je ljutomerska godba in domači pevski zbor. Izrečene so bile priljubljenemu dušnemu pastirju iskrene ljudske častitke z željo, da bi g. kanonik bival še dolgo let zdrav in vesel med Muropoljci, ki so mu vdani od srca.

Drugo jutro pred slovesnim vdomom v cerkev so pričakale ljudske množice nadpastirja in so ga navdušeno pozdravile. Po pozdravu škofa se je razvil vhod v hram božji: mladina, družbe in društva, 35 kanonikovih sobratov, prevzvišeni s slavljenecem ter ljudske množice.

Po opravljenem instalacijskem obredu je stopil na prižnico domačin in ljubljanski vseučilišni profesor ter prelat g. dr. Matija Slavič, ki je orisal rože in trne sodobnega duhovnika. Sv. maša g. kano-